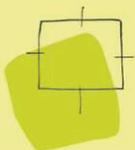

Bijlage 1:
Uitkomsten ecologisch
onderzoek

Advies Natuurwaarden Techumerdyk 10
te Leeuwarden

Gemeente Leeuwarden

BügelHajema

Plek voor ideeën

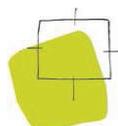
Advies Natuurwaarden Techumerdyk 10 te Leeuwarden

Inhoud

Rapport en bijlagen

14 december 2010

Projectnummer 129.00.00.15.01

Ideeën voor een plek

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
2	Plangebied en voorgenomen plannen	7
2.1	Ligging	7
2.2	Huidige situatie	7
2.3	Historie	8
2.4	Bodemsamenstelling en grondwaterstand	8
2.5	Voorgenomen plannen	8
3	Gebiedsbescherming en effectbepaling	11
3.1	Natuurbeschermingswet 1998	11
3.2	Ecologische Hoofdstructuur	12
3.3	Streekplan - Natuurwaarden buiten de Ecologische Hoofdstructuur	13
4	Soortenbescherming en effectbepaling	15
4.1	Vaatplanten	15
4.2	Zoogdieren - Vleermuizen	16
4.3	Zoogdieren - Overige	17
4.4	Vogels	18
4.5	Amfibieën	19
4.6	Reptielen	19
4.7	Vissen	20
4.8	Dagvlinders	20
4.9	Libellen	21
4.10	Overige ongewervelden	21
5	Conclusie en consequenties	23
5.1	Beschermde gebieden	23
5.2	Beschermde soorten	23
5.3	Uitvoerbaarheid	23
6	Bronnen	25
6.1	Veldbezoek	25
6.2	Media	25
6.3	Gegevens	25
6.4	Literatuur	25

Bijlagen

Inleiding

Er bestaan plannen voor verbouw van de boerderij Techum aan de Techumerdyk 10 te Goutum in de gemeente Leeuwarden tot een kantoor. Om deze ontwikkeling mogelijk te maken, dient een bestemmingsplanprocedure te worden gevoerd. In dit kader is het conform artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) noodzakelijk een onderzoek uit te voeren naar effecten op de natuurwaarden (soortenbescherming en gebiedsbescherming).

AANLEIDING

Het advies natuurwaarden behandelt de ecologische beoordeling van vorengenoemde activiteit. De effecten op natuurwaarden worden beoordeeld in relatie tot de bestaande wet- en regelgeving op het gebied van soortenbescherming en gebiedsbescherming. De soortenbescherming is vastgelegd in de Flora- en faunawet en de gebiedsbescherming in de Natuurbeschermingswet 1998, de Nota Ruimte en het Streekplan Fryslân 2007. Waar nodig, wordt aandacht besteed aan het Besluit Rode lijsten flora en fauna. Nadere informatie over deze wet- en regelgeving is opgenomen in bijlage 1.

DOEL VAN HET ADVIES

De ligging van het plangebied wordt weergegeven in navolgend figuur (figuur 1). Dit is een verouderde kaart. Inmiddels staat ten westen van het plangebied een brede school en zijn ten zuiden en zuidoosten van het plangebied woningen gerealiseerd.

PLANGEBIED

Het rapport bestaat uit de volgende onderdelen:

OPZET VAN HET RAPPORT

- beschrijving van het plangebied en de voorgenomen plannen;
- beschrijving van de effecten op de te beschermen natuurwaarden;
- conclusies en consequenties.

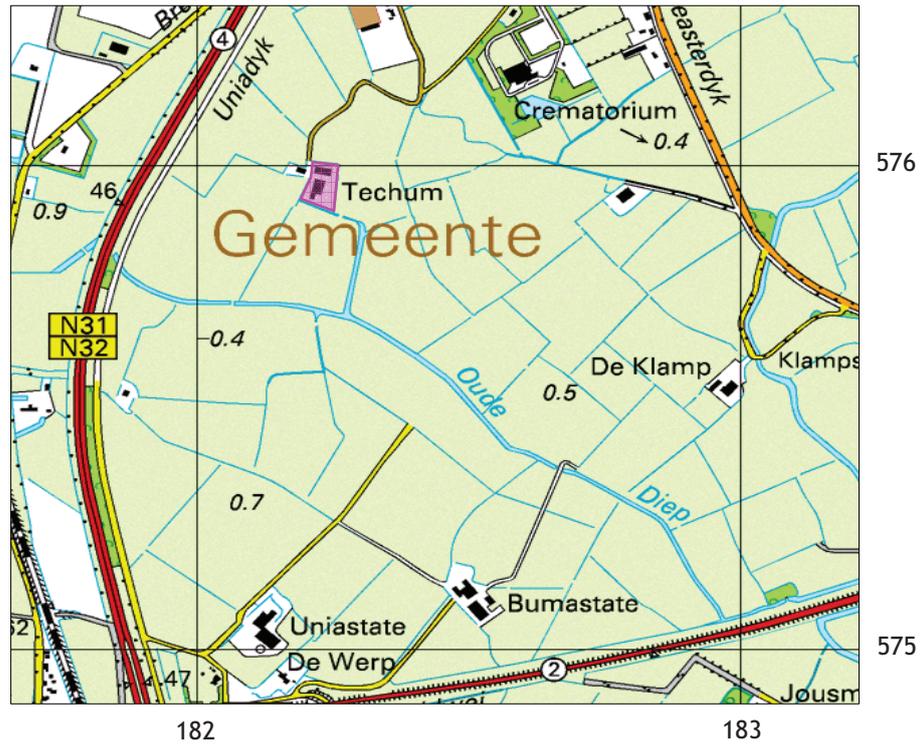
De beschrijving van de relevante te beschermen natuurwaarden is gebaseerd op:

INFORMATIE

- bestaande bronnen, zoals databanken, verspreidingsatlassen, waarnemingsoverzichten, rapporten en websites;
- een verkennend veldbezoek waarbij vooral is gekeken naar kritische en/of beschermde soorten, zowel wat betreft de aanwezigheid van als potenties voor deze soorten.

Op basis van de bekende gegevens en het veldbezoek zijn de mogelijke effecten als gevolg van de toekomstige ontwikkelingen bepaald. Daarnaast zijn (de effecten van) deze ontwikkelingen beoordeeld in het kader van de natuurwetgeving. Het is mogelijk dat het onderzoek aantoont dat een aanvullend onderzoek noodzakelijk is. Waar nodig, wordt aandacht geschonken aan eventuele mitigerende en compenserende maatregelen.

BEOORDELING

Figuur 1. Topografische kaart met ligging plangebied (roze) (bron ondergrond: Mijn Kadaster)

BEVINDINGEN

In hoofdstuk 5 Conclusie en consequenties worden de bevindingen van het onderzoek kort weergegeven.

Plangebied en voorgenomen plan- nen

2

2.1

Ligging

Het plangebied ligt ten zuiden van het dorp Goutum, in het kilometerhok¹ 182-575 en in het uurhok¹ 06-51. Figuur 1 geeft een overzicht van de ligging van het plangebied en het kilometerhok. Het plangebied grenst aan de zuidzijde aan de Techumerdyk. Ten westen van het plangebied staat een recent gebouwde brede school. Ten noorden en ten oosten van het plangebied liggen agrarische weilanden.

2.2

Huidige situatie

Het plangebied bestaat uit een kop-hals-rompboerderij met omliggend erf. Het betreffende perceel wordt omringd door sloten en plaatselijk is hierlangs een boomsingel aanwezig. Achter de boerderij stond tot voor kort een ligboxenstal. Ten tijde van het veldbezoek was deze ligboxenstal reeds gesloopt en was de locatie opgehoogd met zand. Het achtererf is deels verhard met betonplaten. De rest van het omliggend perceel bestaat uit een gazon en enkele tuinplanten. De boerderij ligt ingeklemd tussen het gebouw van een basisschool en de woonwijk Techum in aanbouw.

¹ Een kilometerhok is een vastgelegd gebied van 1 km bij 1 km. De Topografische Dienst heeft deze hokken ingevoerd als rasterverdeling voor het tekenen van de topografische kaarten van Nederland. Een uurhok is een gebied van 5 km bij 5 km gebaseerd op diezelfde verdeling.

Overzicht gebied ten noorden van het plangebied

2.3

Historie

Boerderij Techum is gebouwd in 1870 en lag tot enkele jaren geleden in open agrarisch gebied. Het maakte oorspronkelijk deel uit van een buurtschap van enkele boerderijen. In 2005 zijn de voorbereidende werkzaamheden in het kader van de nieuwe woonwijk Techum gestart. Het perceel ten noorden en ten noordoosten van het plangebied was vroeger een terp op een voormalige oeverwal van wat ooit een Wadpriel is geweest (Oude Diep). Deze is afgegraven, er is nog slechts een lichte glooiing in het landschap zichtbaar. Het resterend deel van de terp en terreindelen met resten uit de ijzertijd zijn archeologisch waardevol en als zodanig behoudenswaardig. Dit gebied zal niet worden beplant of bebouwd.

2.4

Bodemsamenstelling en grondwaterstand

De bodemsamenstelling en de grondwaterstand zijn voor veel planten- en diersoorten een bepalende factor voor het voorkomen in een gebied. Volgens de bodemkaart bestaat de bodem van het plangebied uit zeekleigronden bestaande uit kalkarme poldervaaggrond. Dit wijst op een bedijking uit de middeleeuwen. De gemiddeld hoogste grondwaterstand ligt tussen de 40 cm en 80 cm beneden het maaiveld en de gemiddeld laagste grondwaterstand ligt meer dan 120 cm beneden het maaiveld. Deze gegevens indiceren een goede ontwatering en daarmee droge omstandigheden.

2.5

Voorgenomen plannen

Het voornemen is om de boerderij Techum een kantoorfunctie te geven. Hiervoor zal de boerderij met name intern worden verbouwd volgens duurzaam-

heidprincipes en een fietsenberging worden gerealiseerd. Het omliggend erf zal worden ingericht als tuin. Er bestaan op het moment van dit schrijven nog geen concrete plannen voor deze inrichting, maar richtinggevend zijn de cultuurhistorische referentie van een boerenerf en een ecologische en 'eetbare' tuin.

G e b i e d s b e s c h e r - m i n g e n e f f e c t b e - p a l i n g

Voor onderhavig plangebied is de volgende wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant: de Natuurbeschermingswet 1998 en de Nota Ruimte. Met betrekking tot de Ecologische Hoofdstructuur is de Nota Ruimte uitgewerkt in het Streekplan Fryslân 2007 (zie bijlage 1).

3.1

Natuurbeschermingswet 1998

Het plangebied is geen onderdeel van en grenst niet aan een beschermd gebied in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998. De ligging van beschermde gebieden in de omgeving van het plangebied is weergegeven in figuur 2. Het dichtstbijzijnde beschermde gebied is het Natura 2000-gebied Groote Wielen op ongeveer 7 km ten noordoosten van het plangebied. Tussen de beschermde gebieden en het plangebied liggen onder meer de volledige bebouwing en infrastructuur van de stad Leeuwarden. Het plangebied heeft daarnaast geen belangrijke ecologische relaties met de beschermde gebieden.

INVENTARISATIE

Gezien de ligging van het plangebied ten opzichte van beschermde gebieden, de aard van de ontwikkelingen en de huidige terreinomstandigheden van het plangebied zijn geen negatieve effecten op beschermde gebieden te verwachten.

EFFECTEN

Voor deze activiteit is geen vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 nodig. Het is echter aan het bevoegd gezag, het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Friesland, om deze visie te bevestigen.

CONCLUSIE

Figuur 2. Ligging beschermde gebieden in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 (geel) en de Ecologische Hoofdstructuur (groen) nabij plangebied (roze asterisk) (Bron: EL&I kaartenmachine)

3.2

Ecologische Hoofdstructuur

INVENTARISATIE	<p>Het plangebied is geen onderdeel van en grenst niet aan de Ecologische Hoofdstructuur (zie ook figuur 2). Het dichtstbijzijnde gebied dat is aangewezen in het kader van de Ecologische Hoofdstructuur ligt op ruim 2 km ten oosten van het plangebied. Het betreft hier de Hempensermeerpolder. Dit is een eind achttiende eeuw drooggelegd meer. Tussen de EHS-gebieden en het plangebied liggen onder meer de nieuwe woonwijk Techum, verspreide bebouwing en de infrastructuur van de rijksweg N32. Het plangebied heeft geen belangrijke ecologische relaties met het beschermde gebied.</p>
EFFECTEN	<p>Gezien de ligging van het plangebied ten opzichte van beschermde gebieden, de terreinomstandigheden van het plangebied en het tussenliggende gebied en de aard van de ontwikkelingen zijn geen negatieve effecten op de Ecologische Hoofdstructuur te verwachten.</p>
CONCLUSIE	<p>De activiteit is op het punt van de Ecologische Hoofdstructuur niet in strijd met het Streekplan Fryslân 2007. Het is aan het bevoegd gezag, het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Friesland, om deze visie te bevestigen.</p>

3.3

Streekplan - Natuurwaarden buiten de Ecologische Hoofdstructuur

Goutum-Techum was in het verleden een zeer goed gruttogebied. Ten gevolge van de uitvoering van voorbereidende grondwerkzaamheden voor de woonwijk Techum en het ophogen van de gronden in 2005 heeft het gebied evenwel zijn waarde als weidevogelgebied voor de grutto en de tureluur grotendeels verloren (13). De huidige ontwikkelingen in het plangebied hebben weliswaar een toename van menselijke activiteit tot gevolg. Dit staat echter in geen verhouding tot de toename van menselijke activiteit rond de naastgelegen basisschool en in de gehele wijk Techum.

INVENTARISATIE

Naast een verantwoorde weidevogelstand zet de provincie Fryslân in op een goed behoud van ganzenfoerageergebieden en ecologisch goed functionerende houtwallen en elzensingels in de besloten zandgebieden. Het plangebied ligt in een zeekeleigebied en het dichtstbijzijnde ganzenfoerageergebied ligt op een afstand van meer dan 5 km van het plangebied. Tussen dit gebied en het plangebied liggen onder meer bebouwing en infrastructuur.

Negatieve effecten van het aanleggen van de woonwijk Techum op weidevogels zijn al gecompenseerd in het kader van het opstellen van het bestemmingsplan De Zuidlanden, plandeel Techum (14). De huidige ontwikkelingen in het plangebied hebben geen significant negatief effect op weidevogels. Gezien de ligging van het plangebied ten opzichte van ganzenfoerageergebieden, de terreinomstandigheden van het plangebied en het tussenliggende gebied en de aard van de ontwikkelingen zijn geen negatieve effecten te verwachten op ganzenfoerageergebieden. Er is in het plangebied geen sprake van 'ecologisch goed functionerende houtwallen en elzensingels in besloten zandgebied'.

EFFECTEN

Gezien de aard van de ingrepen zijn geen negatieve effecten te verwachten op voor weidevogels geschikte gebieden. Evenmin zijn negatieve effecten te verwachten op ganzenfoerageergebieden. De activiteit is op het punt van natuur niet in strijd met het Streekplan Fryslân 2007. Het is aan het bevoegd gezag, het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Friesland, om deze visie te bevestigen.

CONCLUSIE

Soortenbescherming en effectbeoordeling

4

Relevante wet- en regelgeving op het gebied van de soortenbescherming betreft de Flora- en faunawet en het Besluit Rode lijsten flora en fauna. Nadere informatie over deze wet- en regelgeving is opgenomen in bijlage 1. Het onderzoek is uitgevoerd op basis van bestaande gegevens en een verkennend veldbezoek.

WET- EN REGELGEVING

Op basis van de AMvB 2004 betreffende artikel 75 van de Flora- en faunawet worden de in Nederland beschermde soorten in drie beschermingsregimes ingedeeld. Het gaat hierbij om algemene soorten (soorten uit tabel 1), overige soorten (soorten uit tabel 2) en strikt beschermde soorten (soorten uit tabel 3). Om verwarring te voorkomen, wordt in dit rapport respectievelijk de benaming licht, middelzwaar en streng beschermd gehanteerd (zie bijlage 1).

BESCHERMINGSREGIME

Geraadpleegde databanken (opgave van Het Natuurloket (1), zie bijlage 2), verspreidingsatlassen, waarnemingsoverzichten, websites en rapporten zijn met een eigen nummer in de literatuurlijst opgenomen. Gegevens uit deze bronnen worden bij het bespreken van de verschillende soortengroepen alleen genoemd indien ze een meerwaarde voor het onderzoek hebben.

BRONNEN

Het plangebied is half november 2010 bezocht om een indruk te krijgen van de terreinomstandigheden van het plangebied, de omgeving en de voorkomende flora en fauna (zie ook paragraaf 6.1). Dit is voor een veldbezoek niet het optimale seizoen. Gezien de aard van het plangebied, een boerenerf dat deels bouwrijp is gemaakt en op basis van de indruk die van het plangebied is verkregen, de kennis over leefgebieden van soorten en de beschikbare gegevens, kan van alle soortengroepen met voldoende zekerheid een oordeel worden gegeven over het voorkomen van beschermde soorten in het gebied.

VELDBEZOEK

4.1

Vaatplanten

De vegetatie in het plangebied bestaat voornamelijk uit grassen. Hiertussen staan enkele kruiden, zoals paardenbloem en kruipende boterbloem. Langs de oevers is een ruige zone met soorten als grote brandnetel en grote weegbree aanwezig. Er staan enkele borders met tuinplanten als smeerwortel en goudsbloem. Rondom het perceel staan langs de sloten delen van een boomsingel. De boomsingel bestaat voornamelijk uit gewone es en schietwilg. In het water

INVENTARISATIE

is, gezien het verspreidingsgebied, de lichtbeschermd soort zwanebloem niet uit te sluiten. De soort is bij ecologisch onderzoek in het kader van bestemmingsplan De Zuidlanden, plandeel Techum ook in de omgeving aangetroffen (13). Zwanebloem is in de winterperiode moeilijk tot niet waarneembaar. Het is een oeverplant van matig tot zeer voedselrijke, stilstaande of zwak stromende zoete wateren. Andere beschermde soorten dan de licht beschermde zwanenbloem worden op basis van het veldbezoek en de geraadpleegde bronnen (1, 5, 13) niet verwacht.

- EFFECTEN Eventueel aanwezige exemplaren zwanebloem worden door de werkzaamheden niet verstoord, aangezien de sloten en oevers intact blijven. De ontwikkelingen hebben derhalve geen negatief effect op beschermde soorten.
- CONCLUSIE Op basis van het veldbezoek en de geraadpleegde bronnen is een voldoende beeld van de soortengroep vaatplanten ontstaan. Als gevolg van de ontwikkelingen worden er geen negatieve effecten op beschermde soorten verwacht.

4.2

Zoogdieren - Vleermuizen

- INVENTARISATIE Uit de geraadpleegde bronnen (5, 11, 13) komen in het uurhok zeven, voornamelijk gebouwbewonende, soorten vleermuizen naar voren (zie bijlage 3). Uit het betreffende kilometerhok zijn geen waarnemingen bekend. De boerderij is geïnspecteerd op sporen en mogelijke verblijfplaatsen voor vleermuizen. In de muren zijn enkele scheuren aanwezig en op sommige plaatsen ontbreekt het voegwerk. De muren van het woonhuis en de schuur beschikken echter niet over een spouw waardoor de openingen geen toegang geven tot geschikte verblijfruimtes. Het is niet uit te sluiten dat vleermuizen verblijven onder de dakpannen van het woonhuis. Daarnaast is het mogelijk dat vleermuizen verblijven in overhoeken, restruimten en samenkomende gebinten in de schuur. Vooral dwergvleermuizen en grootoorvleermuizen zijn op dergelijke plekken te verwachten. Er zijn geen uitwerpselen van vleermuizen gevonden. Dit heeft te maken met de weersomstandigheden en de tijd van het jaar. De bomen in het plangebied beschikken niet over verblijfplaatsen gezien het ontbreken van geschikte openingen. In de omgeving voorkomende soorten zullen het plangebied kunnen benutten als foerageergebied. Gezien de huidige inrichting met weinig opgaande begroeiing heeft het plangebied als foerageergebied echter geen hoge waarde voor vleermuizen. Van een vliegroute is in het plangebied geen sprake.
- EFFECTEN Na realisatie van de ontwikkeling zal door het aanleggen van een tuin een hoogwaardiger foerageergebied voor vleermuizen worden gevormd. Door de aanplant en het behoud van bomen kunnen daarnaast (op den duur) verblijfplaatsen voor vleermuizen ontstaan. Er kunnen door de ontwikkelingen mogelijk verblijfplaatsen verloren gaan.

Op basis van het veldbezoek en de geraadpleegde bronnen is een voldoende beeld van de voorkomende soorten ontstaan, maar een onvoldoende beeld van de gebruiksfuncties. Alle vleermuissoorten, alsmede hun vaste verblijfplaatsen zijn streng beschermd. Als gevolg van de sloop van het woonhuis kunnen vaste verblijfplaatsen van deze soorten worden vernietigd en verstoord (artikel 11). Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood (artikel 9). Aanvullend onderzoek is nodig om de aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen uit te sluiten, dan wel aan te tonen. Overeenkomstig het vleermuisprotocol² dient het woonhuis in de periode april tot oktober vijf maal te worden onderzocht op het gebruik door vleermuizen. Bij gebleken aanwezigheid van vleermuizen dient een ecologisch activiteitenplan te worden opgesteld waarin mitigerende maatregelen worden beschreven.

CONCLUSIE

4.3

Zoogdieren - Overige

De ruige, grazige delen van het plangebied vormen een geschikt leefgebied voor soorten als veldmuis, gewone bosspitsmuis en huisspitsmuis, daarnaast kunnen huismuis en mol voorkomen in het plangebied. Uit de geraadpleegde bronnen komt naar voren dat woelrat veel voorkomt in de omgeving van het plangebied. Hoewel er geen sporen zijn waargenomen tijdens het veldbezoek is het mogelijk dat woelrat voorkomt in het plangebied. Daarnaast is het plangebied mogelijk een onderdeel van het foerageergebied van hermelijn, wezel of bunzing. Deze soorten zullen echter door het ruimtebeslag van de hele woonwijk hier hun territoria verliezen of verloren hebben. De hiervoor genoemde soorten betreffen alle licht beschermde soorten die ook uit de bronnen (5, 11) naar voren komen. Andere licht beschermde soorten die uit de bronnen naar voren komen, worden op basis van de biotoopeisen van deze soorten niet binnen het plangebied verwacht.

INVENTARISATIE

Ten behoeve van de ontwikkelingen zal de bodem worden vergraven, waardoor het leefgebied van de voorkomende soorten verloren gaat en enkele vaste verblijfplaatsen worden vernietigd en verstoord. Ook kunnen enkele exemplaren worden gedood. De verwachting is dat het plangebied en omgeving na inrichting en na verloop van tijd een hogere waarde voor een aantal soorten zoogdieren zal krijgen.

EFFECTEN

Op basis van het veldbezoek en de geraadpleegde bronnen is een voldoende beeld van de soortengroep overige zoogdieren ontstaan. In het plangebied komen enkele licht beschermde soorten voor. Het gaat hierbij om huismuis, huisspitsmuis, gewone bosspitsmuis, veldmuis en mol. Vaste verblijfplaatsen van deze soorten kunnen worden vernietigd en verstoord (artikel 11) als gevolg

CONCLUSIE

²GaN, NGB en Zoogdierverseniging, 2010 Vleermuisprotocol versie 5 maart 2010, Gegevensautoriteit Natuur, Netwerk Groene Bureaus en Zoogdierverseniging, www.gegevensautoriteitnatuur.nl, Utrecht

van de ontwikkelingen. Ook kunnen enkele exemplaren worden gedood (artikel 9). In het geval van ruimtelijke ontwikkelingen geldt voor licht beschermde soorten een vrijstelling voor de artikelen 9 tot en met 11. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. In het kader van de voorgenomen activiteiten is een ontheffingsaanvraag voor deze soorten niet aan de orde. Wel blijft de zorgplicht van toepassing.

ZORGPLICHT Om invulling te geven aan de zorgplicht is het zeer wenselijk dat het plangebied voor aanvang van de werkzaamheden zoveel mogelijk ongeschikt voor dieren wordt gemaakt. Dit kan onder meer worden bewerkstelligd door de vegetatie in het terrein enkele dagen voor aanvang van de werkzaamheden kort af te maaien. In de tussenliggende dagen zullen diersoorten, zoals (spits)muizen het terrein verlaten, omdat er niet voldoende dekking aanwezig is.

4.4

Vogels

INVENTARISATIE Het plangebied is door de afwezigheid van (besdragende) struiken een matig geschikt broedgebied voor vogels van tuin en park. Tijdens het veldbezoek zijn geen nesten waargenomen in bomen, op het erf of in de schuur. Mogelijk hebben werkzaamheden op en rond het erf nestbouw dit jaar minder aantrekkelijk gemaakt. Verblijfplaatsen van vogels die gebruikmaken van een vaste verblijfplaats worden niet in of direct rond het plangebied verwacht. Onder de dakpannen van de schuur kunnen mogelijk spreeuwen een nestplaats hebben. Het voorkomen van huismus lijkt, gezien de omgeving van het plangebied met weinig opgaand groen, niet waarschijnlijk.

Tijdens het veldbezoek zijn sporen van kerkuil aangetroffen in de schuur. Het betreft zes braakballen en uitwerpselen. In de uilenborden zijn geen openingen aanwezig die toegang verschaffen tot de schuur. De huidige bewoner laat de schuurdeur de laatste tijd altijd open staan waardoor uilen toch binnen kunnen komen. Er zijn geen aanwijzingen dat kerkuil broedt in de schuur.

In de sloten rondom de boerderij zijn tijdens het veldbezoek meerkoet, waterhoen en wilde eend waargenomen. Deze soorten kunnen in de oeverbegroeiing ook tot broeden komen.

EFFECTEN Het broed- en foerageergebied van voorkomende vogelsoorten zal nauwelijks veranderen als gevolg van de ontwikkelingen. Indien de werkzaamheden tijdens het broedseizoen worden opgestart, kunnen nesten van broedvogels worden verstoord. Door de verbouw van de schuur zal kerkuil deze niet meer kunnen gebruiken als roestplaats. Incidentele rustplaatsen van vogels zijn niet als zodanig beschermd.

CONCLUSIE Op basis van het veldbezoek en de geraadpleegde bronnen is een voldoende beeld van de soortengroep vogels ontstaan. Alle vogelsoorten (uitgezonderd exoten) zijn beschermd. Ontheffing voor het vernielen en verstoren van be-

woonde nesten van vogels (artikel 11) wordt in principe niet verleend. Men kan er in dit plangebied van uitgaan dat geen verbodsbepalingen worden overtreden als buiten het broedseizoen wordt gewerkt of als voor het broedseizoen wordt begonnen en de werkzaamheden continu voortduren. Als de werkzaamheden voor het broedseizoen worden gestart en continu voortduren, zullen broedvogels een rustiger broedplaats (op enige afstand) zoeken en niet door de werkzaamheden worden gestoord. De Flora- en faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt evenwel dat het broedseizoen van ongeveer 15 maart tot 15 juli loopt.

4.5

Amfibieën

Uit de geraadpleegde bronnen (5, 9) komt het voorkomen van meerkikker, kleine watersalamander en gewone pad naar voren. In de omliggende sloten kan daarnaast bruine kikker worden verwacht. Het gazon heeft voor amfibieën slechts een beperkte waarde, omdat het vrij egaal is. Voornoemde licht beschermde soorten kunnen incidenteel in het plangebied voorkomen.

INVENTARISATIE

Door de ontwikkelingen zal het plangebied als leefgebied voor amfibieën nauwelijks veranderen. In de toekomstige situatie zal het wederom geschikt zijn als leefgebied voor genoemde soorten. Bij graafwerkzaamheden ten behoeve van de tuinaanleg en het oprichten van een fietsenberging zullen echter terreindelen worden vergraven, waardoor (overwinterings)verblijfplaatsen kunnen worden vernietigd en/of worden verstoord. Ook kunnen tijdens de werkzaamheden enkele exemplaren worden gedood.

EFFECTEN

Op basis van het veldbezoek en de geraadpleegde bronnen is een voldoende beeld van de soortengroep amfibieën ontstaan. In het plangebied komen enkele licht beschermde soorten voor. Het gaat hierbij om bruine kikker, meerkikker, gewone pad en kleine watersalamander. Vaste verblijfplaatsen van deze soorten kunnen worden vernietigd en verstoord (artikel 11) als gevolg van de ontwikkelingen. Ook kunnen enkele exemplaren worden gedood (artikel 9). In het geval van ruimtelijke ontwikkelingen geldt voor licht beschermde soorten een vrijstelling voor de artikelen 9 tot en met 11. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. In het kader van de voorgenomen activiteiten is een ontheffingsaanvraag voor deze soorten niet aan de orde. Wel blijft de zorgplicht van toepassing.

CONCLUSIE

4.6

Reptielen

Binnen het plangebied is geen geschikt leefgebied voor reptielen aanwezig; daarnaast komt uit het raadplegen van verschillende bronnen (1, 5, 9) naar

INVENTARISATIE

voren dat in de ruime omgeving van het plangebied geen waarnemingen van reptielen bekend zijn. Er worden derhalve geen reptielen binnen het plangebied verwacht.

EFFECTEN/CONCLUSIE Op basis van het veldbezoek en de geraadpleegde bronnen is een voldoende beeld van de soortengroep reptielen ontstaan. Als gevolg van de ontwikkelingen worden geen effecten op reptielen verwacht.

4.7

Vissen

INVENTARISATIE Uit de geraadpleegde bronnen (5, 8, 13) blijkt dat de streng beschermde bittervoorn en modderkruiper voorkomen in het betreffende kilometerhok. Bittervoorn is een soort van stilstaand of langzaam stromende wateren met een goed ontwikkelde onderwater vegetatie. Kleine modderkruiper is een soort van zowel in stilstaand als stromend water en kan in elke sloot voorkomen. De sloten staan in verbinding met het Alddijp. In de sloten rondom het plangebied kunnen derhalve zowel bittervoorn als kleine modderkruiper voorkomen. De geplande ontwikkelingen hebben echter geen betrekking op deze sloten.

EFFECTEN/CONCLUSIE Op basis van het veldbezoek en de geraadpleegde bronnen is een voldoende beeld van de soortengroep vissen ontstaan. Als gevolg van de ontwikkelingen worden geen effecten op beschermde soorten of soorten van de Rode lijst verwacht.

4.8

Dagvlinders

INVENTARISATIE Door de huidige inrichting is het plangebied geen hoogwaardig leefgebied voor dagvlinders. Het plangebied zal enkel worden bezocht door enkele algemeen voorkomende soorten als dagpauwoog, atalanta en distelvlinder.

Op basis van de geraadpleegde bronnen (5, 10, 12) kan de streng beschermde rouwmantel in de omgeving van het plangebied worden verwacht. Rouwmantel staat tevens op de Rode lijst vermeld als 'verdwenen uit Nederland'. De soort plant zich zeer waarschijnlijk niet meer in Nederland voort. De soort wordt nog wel jaarlijks waargenomen als zwerver uit omliggende landen, zoals Duitsland. Het plangebied heeft geen speciale waarde voor de soort. Daarnaast komt het voorkomen van heivlinder en kleine parelmoervlinder, op de Rode lijst vermeld als respectievelijk 'gevoelig' en 'kwetsbaar', uit de bronnen naar voren. Heivlinder en kleine parelmoervlinder zijn soorten van schrale, (duin)graslanden en worden door de afwezigheid van dergelijke vegetaties niet in het plangebied verwacht.

Op basis van het veldbezoek en de geraadpleegde bronnen is een voldoende beeld van de soortengroep dagvlinders ontstaan. Als gevolg van de ontwikkelingen worden geen effecten op beschermde soorten of soorten van de Rode lijst verwacht.

EFFECTEN/CONCLUSIE

4.9

Libellen

Uit het raadplegen van verschillende bronnen (5, 7, 11) komen enkele algemene soorten als lantaarntje en paardenbijter voor. Daarnaast komt het voorkomen van de streng beschermde groene glazenmaker uit het uurhok naar voren. Groene glazenmaker is gebonden aan het voorkomen van een voldoende groot oppervlak van de waterplant krabbescheer (100-150 m²). Krabbescheer is niet in of direct rond het plangebied aangetroffen en wordt hier ook niet in grotere oppervlakten verwacht. De soort zal dan ook niet in de directe omgeving van het plangebied voorkomen.

INVENTARISATIE

Op basis van het veldbezoek en de geraadpleegde bronnen is een voldoende beeld van de soortengroep libellen ontstaan. Als gevolg van de ontwikkelingen worden geen effecten op beschermde soorten of soorten van de Rode lijst verwacht.

EFFECTEN/CONCLUSIE

4.10

Overige ongewervelden

Met het oog op de aanwezige biotopen en het voorkomen en de verspreiding in Nederland worden binnen en direct rond het plangebied geen beschermde overige ongewervelde soorten verwacht.

INVENTARISATIE

Op basis van het veldbezoek is een voldoende beeld van de soortengroep ontstaan. Als gevolg van de ontwikkelingen worden geen effecten op beschermde soorten verwacht.

EFFECTEN/CONCLUSIE

Conclusie en consequenties

5

5.1

Beschermde gebieden

Beschermde gebieden in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 en de Ecologische Hoofdstructuur liggen op ruime afstand van het plangebied en zijn hiervan gescheiden door bebouwing en infrastructuur. Gezien de aard van de ingrepen zijn geen negatieve effecten op deze gebieden te verwachten. Voor deze activiteit is daarom geen vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 nodig. De activiteit is op het punt van natuur niet in strijd met het streekplan Fryslân 2007.

5.2

Beschermde soorten

Uit het onderzoek komt naar voren dat het plangebied een zeer beperkte natuurwaarde kent. Wanneer bij het uitvoeren van de werkzaamheden rekening wordt gehouden met het broedseizoen van vogels (zie voorwaarden paragraaf 4.4) worden, behalve voor vleermuizen, geen verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet overtreden.

Vleermuizen

Het is niet uit te sluiten dat er vleermuizen verblijven in de boerderij. Nader onderzoek is nodig om dit vast te stellen dan wel uit te sluiten. Dit onderzoek is tevens zinvol om na te gaan voor welke soorten succesvol faunavoorzieningen kunnen worden aangebracht bij de verbouw.

Voor de aanwezige licht beschermde soorten geldt een vrijstelling van de verboden in het geval van ruimtelijke ontwikkelingen. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. Wel blijft de zorgplicht van toepassing.

5.3

Uitvoerbaarheid

Uit het onderzoek naar effecten op beschermde natuurwaarden blijkt nog niet dat de aanwezige natuurwaarden geen belemmeringen vormen voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan. Deze conclusie geldt voor de beschermde soorten en de noodzaak van ontheffingen.

Het is aan het bevoegd gezag om de visie dat er geen sprake zal zijn van negatieve effecten op beschermde gebieden en een noodzaak tot vergunningen te bevestigen.

Gezien de aangetroffen soorten en de in dit rapport opgenomen activiteiten: verbouw van de boerderij, herinrichting van het terrein en het in gebruik nemen als kantoor, behoudt dit onderzoek drie jaar zijn geldigheid voor een wettelijke of juridische procedure. Dit betreft een ontheffing voor de Flora- en faunawet of een waarop de Algemene wet bestuursrecht van toepassing is (onder andere een besluit voor de Wro). Bij aanpassingen van het oorspronkelijke plan en veranderingen in de terreinomstandigheden van het plangebied, die kunnen leiden tot andere inzichten met betrekking tot natuurwaarden, zal een actualisatie van het onderzoek moeten plaatsvinden. Dit geldt ook wanneer het beleid voor beschermde gebieden in de omgeving verandert.

Bronnen

6

6.1

Veldbezoek

Het plangebied en omgeving zijn op 17 november 2010 door de mevrouw drs. A.A. Schwab bezocht om een indruk te krijgen van het terrein en het voorkomen van planten- en diersoorten. Tijdens het bezoek zijn plantensoorten genoteerd, maar zijn verder geen volledige vegetatieopnamen gemaakt. Het was een bewolkte dag met een maximumtemperatuur van 6°C en een matige oostenwind.

VERKENNEND VELDBEZOEK

6.2

Media

1. www.natuurloket.nl. Het Natuurloket is een onafhankelijke informatiemakelaar die gegevens over beschermde soorten toegankelijk maakt. Het Natuurloket is een initiatief van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie en de Vereniging Onderzoek Flora en Fauna (VOFF);
2. www.telmee.nl. Invoerportaal van de landelijke Particuliere Gegevensbeherende Organisaties (PGO's), op de site is tevens verspreidingsinformatie van planten en dieren te vinden;
3. www.waarneming.nl. Dit is een website van vrijwilligers, waarop natuurwaarnemingen in Nederland worden verzameld, op de site is verspreidingsinformatie van planten en dieren te vinden;
4. Ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie - Natura 2000 (gebiedendatabase).

6.3

Gegevens

5. Provincie Fryslân, Digitale Natuuratlas Fryslân (DNA-Fryslân), november 2010.

6.4

Literatuur

6. Stichting voor Bodemkartering, Bodemkaart van Nederland, schaal 1:50.000. Toelichting bij kaartblad 6 West Leeuwarden, Wageningen 1981.

7. Boer, E.P. de & E. van Hijum. Libellen in Friesland. Voorlopige Verspreidingsatlas 1995-2004. Libellenwerkgroep Friesland 'De Hynstebiter', Warns 2005.
8. Brenninkmeijer, A., R.M.G. van der Hut & M. Koopmans, Verspreiding (periode 1995-2008) van beschermde vissoorten in Fryslân, A&W-rapport 1029, Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Veenwouden 2008.
9. Stichting RAVON, Waarnemingenoverzicht 2007 en 2008 (verspreidingsperiode 1998-2008, RAVON 34, jaargang 11 (4): blz. 61-80.
10. Vlinderwerkgroep Friesland & De Vlinderstichting, Dagvlinders in Fryslân: het vluchtige vastgelegd (verspreidingsperiode 1990-1999), Friese Pers Boekerij en KNNV Uitgeverij, Leeuwarden 2000.
11. Vos, S., Werkatlas Zoogdieren in Fryslân - verspreiding 1990-2006, Provincie Fryslân, Leeuwarden 2007.
12. Waarnemingenverslag 2007 'Dagvlinders, libellen en sprinkhanen' (verspreidingsperiode 1999-2006), EIS-Nederland, De Vlinderstichting en de Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie.
13. Altenburg en Wymenga, 'Weidevogels, vissen en vleermuizen in De Zuidlanden in 2003', rapport 421, 15 december 2003, projectnummer 400lzd.03
14. Altenburg en Wymenga, 'Actualisatie ecologische beoordeling aanleg Overijsselseweg te Leeuwarden', A&W rapport 1294, 2009.

B i j l a g e n

1. Wet- en regelgeving natuurwaarden
2. Opgave Het Natuurloket
3. Vleermuizen

Bijlage 1. Wet- en regelgeving natuurwaarden

Relevante wet- en regelgeving met betrekking tot soortenbescherming betreft de Flora- en faunawet en het Besluit Rode lijsten flora en fauna. Relevante wet- en regelgeving met betrekking tot gebiedsbescherming betreft de Natuurbeschermingswet 1998 en het beschermingsregime van de Ecologische Hoofdstructuur. In het navolgende wordt een toelichting op deze wet- en regelgeving gegeven.

Flora- en faunawet

Op 1 april 2002 is de Flora- en faunawet in werking getreden. Het soortenbeleid uit de Vogelrichtlijn van 1979 en de Habitatrichtlijn van 1992 van de Europese Unie is hiermee in de nationale wetgeving verwerkt.

Achter de Flora- en faunawet staat het idee van de zorgplicht voor in het wild levende dieren en planten (zowel beschermde als onbeschermde) en hun leefomgeving. Die zorgplicht houdt in ieder geval in dat iedereen die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen heeft voor flora of fauna, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten. Diegene moet alle maatregelen nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden verwacht om die nadelige gevolgen te voorkomen, zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken (artikel 2).

ZORGPLICHT

Volgens de Flora- en faunawet is het verboden om beschermde planten te verwijderen of te beschadigen (artikel 8), beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen (artikel 9) of opzettelijk te verontrusten (artikel 10) en voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen te beschadigen (artikel 11). Ook het rapen of beschadigen van eieren van beschermde dieren is verboden (artikel 12). Tevens moet rekening worden gehouden met de mogelijkheid dat enkele van deze verboden indirect worden overtreden door aantasting van bijvoorbeeld het foerageergebied en migratieroutes.

VERBODEN

Beschermde zijn de inheemse zoogdieren (met uitzondering van huismuis, bruine rat en zwarte rat), alle inheemse vogels, amfibieën en reptielen, sommige planten, vissen, vlinders, libellen, kevers en mieren en rivierkreeft, wijngaardslak en Bataafse stroommossel.

BESCHERMDE SOORTEN

Op 23 februari 2005 is de AMvB 2004 betreffende artikel 75 van de Flora- en faunawet in werking getreden. Deze AMvB deelt de in Nederland beschermde soorten in drie beschermingsregimes in. In de 'Lijst van alle soorten beschermd onder de Flora- en faunawet' worden de soorten ingedeeld in drie tabellen. Het gaat hierbij om algemene soorten (soorten uit tabel 1), overige soorten (soorten uit tabel 2) en strikt beschermde soorten (soorten uit tabel 3). Om verwarring te voorkomen, wordt in dit rapport respectievelijk de benaming licht, middelzwaar en streng beschermd gehanteerd.

BESCHERMINGSREGIMES

TABEL 1	<p>Licht beschermde soorten (algemene soorten) zijn in Nederland zo algemeen voorkomend dat wordt aangenomen dat ruimtelijke ontwikkelingen de gunstige staat van instandhouding van deze soorten niet negatief beïnvloeden. Voor deze soorten geldt een vrijstelling voor de artikelen 8 tot en met 12 van de Flora- en faunawet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. De verboden, bedoeld in artikel 9 tot en met 11 van de wet, gelden in het geheel niet ten aanzien van mol, bosmuis en veldmuis. Daarnaast gelden ze niet ten aanzien van huisspitsmuis voorzover dit dier zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevindt.</p>
TABEL 2	<p>Voor middelzwaar beschermde soorten (overige soorten) en vogels geldt een vrijstelling in het kader van de Flora- en faunawet, mits wordt gewerkt volgens een door het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie goedgekeurde gedragscode (zie hierna). Deze gedragscode moet door de sector of de ondernemer zelf worden opgesteld en worden ingediend voor goedkeuring. Zolang geen gedragscode is opgesteld, moet voor verstoring van de soorten ontheffing worden aangevraagd. Toetsingscriteria voor het verlenen van een ontheffing bij middelzwaar beschermde soorten zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de activiteit mag er niet voor zorgen dat afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort; - de activiteit moet een redelijk doel dienen.
TABEL 3	<p>Ontheffing voor streng beschermde soorten en vogels wordt alleen verleend onder strikte voorwaarden. De algemene beleidslijn hierbij is dat de ingrepen zodanig worden gemitigeerd dat er geen effecten zijn te verwachten op het goede voortbestaan van de soort op de locatie van de ingreep. Toetsingscriteria voor het verlenen van een ontheffing zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - er mag geen andere bevredigende oplossing voor de geplande activiteit zijn; - de activiteit mag er niet voor zorgen dat afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort; - er moet een in of bij de wet genoemd belang zijn; - er wordt zorgvuldig gehandeld; - er vindt geen benutting of economisch gewin plaats.
ACTIVITEITENPLAN	<p>Ten behoeve van een ontheffingsaanvraag artikel 75 Flora- en faunawet dient een activiteitenplan te worden opgesteld. In het activiteitenplan worden het doel van de aanvraag en een uitgebreide onderbouwing van de activiteit beschreven. Het vormt de basis van de beoordeling door de Dienst Regelingen van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie.</p>
AFWIJZING	<p>Wanneer door middel van het nemen van mitigerende maatregelen een verbodsovertreding wordt voorkomen, kan het eveneens goed zijn om een activiteitenplan op te stellen om het 'zorgvuldig werken' vast te leggen. Dit activiteitenplan kan via de aanvraagprocedure voor een ontheffing artikel 75 Flora- en faunawet ter beoordeling aan de Dienst Regelingen worden voorgelegd. Hierbij wordt dan ingezet op een goedkeuring van de maatregelen, maar</p>

een afwijzing van de ontheffingsaanvraag. Door uitvoering van de maatregelen die in het activiteitenplan zijn beschreven, wordt een overtreding van de Flora- en faunawet namelijk voorkomen en is een ontheffing niet nodig.

Een gedragscode is een document waarin wordt aangegeven hoe bij het uitvoeren van activiteiten of werkzaamheden schade aan beschermde planten en dieren wordt voorkomen of tot een minimum wordt beperkt. Ook wordt in de gedragscode aangegeven hoe in de praktijk zorgvuldig wordt gehandeld.

GEDRAGSCODE

Om te voldoen aan de onderzoeksverplichting naar andere eventueel belemmerende regelgeving, zoals gesteld in artikel 3.1.6 Bro, is het voldoende dat een ecooloog vaststelt dat er geen ontheffingen volgens artikel 75 Flora- en faunawet nodig zijn of dat deze kunnen worden verkregen (ABRvS 23 augustus 2006). Dit oordeel is geldig wanneer het is gebaseerd op goed onderzoek en juridisch navolgbaar is gedocumenteerd, zoals in voorliggende rapportage is gebeurd. De begrippen 'ecoloog', 'goed onderzoek' en 'rapportage' zijn beschreven in de 'Handreiking Flora- en faunawet, 31 oktober 2008' van de Dienst Landelijk Gebied.

BEOORDELING

Besluit Rode lijsten flora en fauna

De Rode lijsten zijn officieel door de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit vastgesteld (Besluit Rode lijsten flora en fauna, november 2004, gedeeltelijk herzien en aangevuld per september 2009) op grond van de artikelen 1 en 3 van het Verdrag inzake het behoud van wilde dieren en planten en hun natuurlijk leefmilieu in Europa van 19 september 1979 (Verdrag van Bern). Voor het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie zijn de rode lijsten mede richtinggevend voor het te voeren natuurbeleid. Veel rode lijstsoorten (vooral planten) worden niet door de Flora- en faunawet beschermd en hebben daardoor geen (duidelijke) juridische status.

De rode lijsten zijn samengesteld aan de hand van twee criteria, te weten de trend en de zeldzaamheid. De rode lijstsoorten worden ingedeeld in de volgende categorieën, met de daarbij behorende trend en zeldzaamheid:

SAMENSTELLING

- **UW** uitgestorven op wereldschaal: maximaal afgenomen en nu afwezig op wereldschaal;
- **UWW** in het wild uitgestorven op wereldschaal: maximaal afgenomen en nu in het wild afwezig op wereldschaal, maar in Nederland nog wel in gevangenschap gehouden of gekweekt;
- **VN** verdwenen uit Nederland: maximaal afgenomen en nu afwezig in Nederland;
- **VNW** in het wild verdwenen uit Nederland: maximaal afgenomen en nu in het wild afwezig in Nederland, maar in Nederland nog wel in gevangenschap gehouden of gekweekt;
- **EB** ernstig bedreigd: zeer sterk afgenomen en nu zeer zeldzaam;
- **BE** bedreigd: sterk afgenomen en nu zeldzaam tot zeer zeldzaam, of zeer sterk afgenomen en nu zeldzaam;

- **KW** kwetsbaar: matig afgenomen en nu vrij tot zeer zeldzaam, of sterk tot zeer sterk afgenomen en nu vrij zeldzaam;
- **GE** gevoelig: stabiel of toegenomen, maar zeer zeldzaam, of sterk tot zeer sterk afgenomen, maar nog algemeen.

Natuurbeschermingswet 1998

De Natuurbeschermingswet uit 1967 voldeed niet meer aan de eisen die internationale verdragen en Europese verordeningen aan natuurbescherming stellen. Daarom is op 1 oktober 2005 de Natuurbeschermingswet 1998 van kracht geworden, die de gebiedsbescherming van nationaal begrensde natuurgebieden bundelt. Daarmee zijn de bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn in de Natuurbeschermingswet 1998 verwerkt.

BESCHERMDE GEBIEDEN

De volgende gebieden worden aangewezen en beschermd op grond van de Natuurbeschermingswet 1998:

- Natura 2000-gebieden (Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden);
- staatsnatuurmonumenten en beschermde natuurmonumenten;
- Wetlands.

Verder is deze wet de basis voor het nationale Natuurbeleidsplan (structuurvisie) waarin de Ecologische Hoofdstructuur is geregeld.

VERGUNNING

Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur geldt een vergunningplicht. Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden. Meestal verlenen Gedeputeerde Staten van de provincies de vergunningen, maar bij landsbelangoverschrijdende gebieden doet de minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie dit.

ORIËNTATIEFASE/VOORTOETS

Bij projecten, plannen en activiteiten in of in de omgeving van een beschermd gebied moet in een vooroverleg tussen het bevoegd gezag en de initiatiefnemer (samen met zijn ecologisch adviseur), worden ingeschat of de voorgestane ontwikkeling een significant negatief effect op dit gebied tot gevolg kan hebben. In deze oriëntatiefase vindt een globale toetsing plaats, de zogenaamde voortoets, waardoor een indicatie van de mogelijke negatieve gevolgen wordt verkregen. Op deze manier kan worden bepaald hoe de verdere procedure dient te worden doorlopen en of vergunningverlening aan de orde is. Het bevordert de voortgang van het proces wanneer de initiatiefnemer een aantal globale onderzoeksgegevens voor dit vooroverleg aanlevert. In voorliggend rapport heeft de ecooloog die gegevens beschreven.

BEOORDELING

In tegenstelling tot de beoordeling in het kader van de Flora- en faunawet, die door de ecooloog wordt gegeven, is voor de Natuurbeschermingswet 1998 het oordeel van het bevoegd gezag nodig (zie ook Vergunning). Teneinde te voldoen aan artikel 3.1.6 Bro moet het oordeel van het bevoegd gezag deel uitmaken van de besluitvorming in de planologische procedure.

Wanneer er geen wetenschappelijke zekerheid bestaat dat er geen significant negatief effect is, moet een passende beoordeling worden uitgevoerd. Indien er mogelijk wel een negatief effect is, maar dit zeker niet significant is, moet een verslechterings- en verstoringstoets worden gedaan. Voor beide toetsen moet de initiatiefnemer de gegevens aanleveren in de vorm van een natuurbeschermingswetrapport. Het bevoegd gezag toetst deze rapportage op verzoek van de initiatiefnemer. In beginsel verleent het bevoegd gezag alleen een vergunning als zekerheid is verkregen dat de activiteit de natuurlijke kenmerken van het gebied niet aantast. Indien een gebied alleen of mede op grond van een eerdere aanwijzing als natuurmonument is aangewezen, geldt voor dat zelfstandige gebied of voor die specifieke aanwijzingscriteria een lichter afwegingskader met een zekere bestuurlijke vrijheid.

VERGUNNINGAANVRAAG

Wanneer het bevoegd gezag een passende beoordeling nodig acht, moet rekening worden gehouden met de ADC-criteria. Het project moet dan achtereenvolgens worden beoordeeld op: mogelijke (A) alternatieven, (D) dwingende redenen van groot openbaar belang en verplichte (C) compensatie. Veel projecten zullen niet aan deze criteria voldoen. Het kan daarom gunstig zijn om bij twijfel over effecten een uitgebreider vooronderzoek te doen in de vorm van een natuurbeschermingswetonderzoek. Een interactief proces tussen de onderzoekers, de initiatiefnemer en zijn ontwerpers, biedt daarnaast de mogelijkheid om het plan zo bij te stellen dat significant negatieve effecten worden voorkomen.

ADC-CRITERIA

De omvang van de effecten wordt getoetst aan de instandhoudingsdoelstellingen van het betreffende beschermd gebied. Deze doelstellingen zijn of worden opgenomen in de aanwijzingsbesluiten en de beheerplannen. In het aanwijzingsbesluit van een Natura 2000-gebied staat vanwege welke soorten en habitats en om welke reden het gebied is aangewezen. De instandhoudingsdoelstellingen van een gebied mogen niet worden geschaad.

INSTANDHOUDINGSDOELEN

Ten tijde van het schrijven van dit rapport zijn nog niet alle aanwijzingsbesluiten voor de 162 Natura 2000-gebieden klaar. De laatste stand van zaken met betrekking tot de (definitieve) aanwijzingsbesluiten is te vinden op de internet-site van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (gebiedendatabase).

AANGEWEZEN

De definitieve aanwijzing van alle gebieden zou eind 2010 van kracht moeten zijn. Zolang definitieve aanwijzing nog niet heeft plaatsgevonden, wordt getoetst aan de bestaande gebiedsdocumenten of de conceptaanwijzingsbesluiten.

Voor alle Natura 2000-gebieden moeten beheerplannen worden opgesteld. In een beheerplan wordt vastgelegd hoe en wanneer de doelen voor een gebied worden gehaald (instandhoudingsdoelstellingen). Activiteiten in en rondom Natura 2000-gebieden (landbouw, recreatie, waterbeheer) die negatieve effecten op de natuur(doelen) hebben, kunnen ook in het beheerplan worden gere-

BEHEERPLANNEN

geld, waarmee een integrale aanpak wordt bewerkstelligd. Een beheerplan moet binnen drie jaar na aanwijzing als Natura 2000-gebied worden vastgesteld. Sinds 1 september 2009 zijn voor ruim 80 van de 168 gebieden concept-beheerplannen beschikbaar.

Ecologische Hoofdstructuur

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een samenhangende structuur van gebieden met een speciale natuurkwaliteit (doelen). De Ecologische Hoofdstructuur moet biodiversiteit en duurzame natuurkwaliteit in Nederland waarborgen. De Ecologische Hoofdstructuur is een beleidsconcept dat zijn wortels heeft in het Nationaal Natuurbeleidsplan van 1990 en een vervolg heeft gekregen in de Nota Ruimte van 2006. Provincies zijn verantwoordelijk voor de realisering van de Ecologische Hoofdstructuur. In het Streekplan, het Provinciaal Omgevingsplan en/of de Provinciale Ruimtelijke Verordening is dit als beleidsdoel opgenomen.

BESCHERMDE GEBIEDEN

De Ecologische Hoofdstructuur bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden;
- toekomstige natuurgebieden;
- beheergebieden.

BESCHERMING

Voor de Ecologische Hoofdstructuur geldt het beschermings- en compensatieregime uit de Nota Ruimte, zoals uitgewerkt in de Spelregels EHS (Beleidskader voor compensatiebeginsel, EHS-saldobenadering en herbegrenzen EHS). In het geval van een ruimtelijke procedure worden ingrepen bij EHS-gebieden door het bevoegd gezag, het college van Gedeputeerde Staten van de provincie, getoetst. Wezenlijke kenmerken en waarden van de Ecologische Hoofdstructuur mogen niet worden aangetast. Aantasting wordt alleen verdedigbaar geacht als aantoonbaar is dat het project van groot openbaar belang is en er geen redelijk alternatief bestaat. Hier geldt het zogenaamde 'nee, tenzij'-principe. De aantasting moet zoveel mogelijk worden gemitigeerd. Restschade moet worden gecompenseerd.

BEOORDELING

In tegenstelling tot de beoordeling in het kader van de Flora- en faunawet, die door een ecooloog wordt gegeven, is in het geval van effecten op de Ecologische Hoofdstructuur het oordeel van het bevoegd gezag nodig. Dit komt overeen met de Natuurbeschermingswet 1998. Het college van Gedeputeerde Staten van de betreffende provincie is gewoonlijk het bevoegd gezag. In voorliggend rapport levert de ecooloog wel de argumenten voor dat besluit. Teneinde te voldoen aan artikel 3.1.6 Bro moet het oordeel van het bevoegd gezag deel uitmaken van de besluitvorming in de planologische procedure.

Bijlage 2. Opgave van Het Natuurloket (d.d. 01-12-2010)

Km-hok 182-575	Vaatplanten	Zoogdieren	Vogels	Amfibieën	Reptielen	Vissen	Dagvlinders	Libellen	Overige ongewervelden
Rode lijstsoorten			3						
Licht beschermde soorten		3							
Middelzwaar en streng beschermde soorten									
Ffw vogels			10						
Hrl bijlage II									
Hrl bijlage IV									
Aantal soorten		3	10				2		
Volledigheid onderzoek	Niet	slecht	Slecht/ matig	Niet	Niet	Niet	Slecht	Niet	Niet
Onderzoeks- periode	1990- 2010	2000- 2010	2000- 2010	2000- 2010	2000- 2010	2000- 2010	2000- 2010	2000- 2010	2000- 2010

**Bijlage 3. Vleermuizen in het uurhok 06-51 in en rond
het plangebied (5)**

Nederlandse naam	Waarneming	Rode lijst	Beschermingsregime
Gewone dwergvleermuis	x		streng
Gewone grootoorvleermuis	x		streng
Laatvlieger	x	KW	streng
Rosse vleermuis	x	KW	streng
Ruige dwergvleermuis	x		streng
Tweekleurige vleermuis	x	GE	streng
Watervleermuis	x		streng

Colofon

Opdrachtgever
Gemeente Leeuwarden
Projectbureau De Zuidlanden

Contactpersoon
De heer mr. G. Volmer

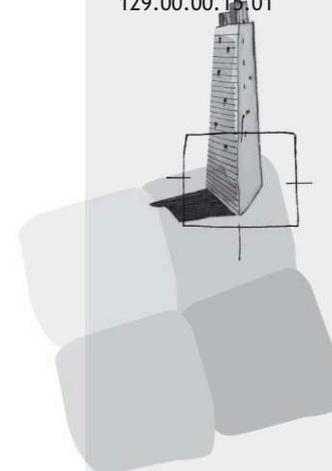
Rapport
Mevrouw drs. A.A. Schwab
BügelHajema Adviseurs b.v.

Fotografie
BügelHajema Adviseurs

Projectleiding
De heer ir. D. Terpstra
BügelHajema Adviseurs b.v.

Supervisie
BügelHajema Adviseurs b.v.

Projectnummer
129.00.00.15.01

BügelHajema Adviseurs bv
Bureau voor Ruimtelijke
Ordening en Milieu BNSP
Vaart nz 48-50
Postbus 274
9400 AG Assen
T 0592 316 206
F 0592 314 035
E assen@bugelhajema.nl
W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen,
Leeuwarden en Amersfoort